



Sygn. akt II KK 300/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga
w sprawie D. W.

skazanego z art. 263 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 17 grudnia 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 16 kwietnia 2018 r., sygn. akt X Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy
rozstrzygnięcie zawarte w punkcie VI części dyspozytywnej
wyroku sądu pierwszej instancji oraz pkt VI wyroku sądu
pierwszej instancji i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi
Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

D. W. został oskarżony o to, że:

1. w okresie od dnia 2 grudnia 2014 r. do 15 kwietnia 2015 r. w miejscowości J. koło W., w R. i w K., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru nabył od nieustalonych osób wyroby akcyzowe tytoniowe stanowiące przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63 KKS, tj. wydane wbrew przepisom ustawy bez ich uprzedniego oznaczenia polskimi znakami akcyzy, w postaci papierosów marki (...) w ilości nie mniejszej niż 162 800 sztuk jednostkowych (8140 paczek po 20 sztuk każda), gdzie ich rodzaj, ilość i wartość wskazują na zamiar wprowadzenia do obrotu, a następnie przewiózł oraz pomógł w ich zbyciu poprzez sprzedaż osobom oznaczonym w materiałach sprawy nr PPP-(...) i PPP-(...), nie ujawniając właściwemu organowi przedmiotu opodatkowania, czym naraził Skarb Państwa na uszczuplenie małej wartości należności publicznoprawnych w postaci podatku VAT w kwocie 32.077 zł, podatku celnego w kwocie 3.290 zł i podatku akcyzowego w kwocie 130.458 zł na łączną kwotę nie mniejszą niż 165.825 zł i tak:
 1. w dacie bliżej nieustalonej, nie później jednak niż w dniu 2 grudnia 2014 r. w nieustalonym miejscu nabył od nieustalonej osoby wyroby akcyzowe tytoniowe w postaci 50 kartonów papierosów marki (...) w ilości 10.000 sztuk jednostkowych, bez ich uprzedniego oznaczenia polskimi znakami akcyzy, które następnie przewiózł i pomógł w ich zbyciu poprzez sprzedaż w miejscowości J. koło W. osobom oznaczonym w materiałach sprawy nr PPP-(...) oraz nr PPP-(...), czym naraził Skarb Państwa na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci podatku VAT w kwocie 1.905 zł, podatku celnego w kwocie 230 zł i podatku akcyzowego w kwocie 7.651 zł na łączną kwotę nie mniejszą niż 9.786 zł;
 2. w dacie bliżej nieustalonej, nie później niż w dniu 17 grudnia 2014 r. w nieustalonym miejscu nabył od nieustalonej osoby wyroby akcyzowe tytoniowe w postaci 150 kartonów papierosów marki (...) w ilości 30.000 sztuk jednostkowych, bez ich uprzedniego oznaczenia polskimi znakami akcyzy, które następnie przewiózł i pomógł w ich zbyciu poprzez sprzedaż

w miejscowości J. koło W. osobom oznaczonym nr PPP-(...) oraz nr PPP-(...), czym naraził Skarb Państwa na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci podatku VAT w kwocie 5.714 zł, podatku celnego w kwocie 691 zł i podatku akcyzowego w kwocie 22.953 zł na łączną kwotę nie mniejszą niż 29.358 zł;

3. w dacie bliżej nieustalonej, nie później jednak niż w dniu 29 stycznia 2015 r. w nieustalonym miejscu nabył od nieustalonej osoby wyroby akcyzowe tytoniowe w postaci 50 kartonów papierosów marki (...) w ilości 10.000 sztuk jednostkowych, bez ich uprzedniego oznaczenia polskimi znakami akcyzy, które następnie przewiózł i pomógł w ich zbyciu poprzez sprzedaż w miejscowości R. woj. (...) osobom oznaczonym w materiałach sprawy nr PPP-(...) oraz nr PPP-(...), czym naraził Skarb Państwa na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci podatku VAT w kwocie 2.014 zł, podatku celnego w kwocie 230 zł i podatku akcyzowego w kwocie 8 125 zł na łączną kwotę nie mniejszą niż 10.369 zł;
4. w dacie bliżej nieustalonej, nie później jednak niż w dniu 5 marca 2015 r. w nieustalonym miejscu nabył od nieustalonej osoby wyroby akcyzowe tytoniowe w postaci 200 kartonów papierosów marki (...) w ilości 40.000 sztuk jednostkowych, bez ich uprzedniego oznaczenia polskimi znakami akcyzy, które następnie przewiózł i pomógł w ich zbyciu poprzez sprzedaż w miejscowości J. koło W. osobom oznaczonym w materiałach sprawy nr PPP-(...) oraz nr PPP-(...), czym naraził Skarb Państwa na uszczuplenie należności publicznoprawnych w postaci podatku VAT w kwocie 8.055 zł, podatku celnego w kwocie 922 zł i podatku akcyzowego w kwocie 32.500 zł na łączną kwotę nie mniejszą niż 41.477 zł;
5. w dacie bliżej nieustalonej, nie później jednak niż w dniu 15 kwietnia 2015 r. w nieustalonym miejscu nabył od nieustalonej osoby wyroby akcyzowe tytoniowe w postaci 364 kartonów papierosów marki (...) w ilości 72.800 sztuk jednostkowych, bez ich uprzedniego oznaczenia polskimi znakami akcyzy, które następnie przewiózł i pomógł w ich zbyciu poprzez sprzedaż w miejscowości K. osobom oznaczonym w materiałach sprawy nr PPP-(...) oraz nr PPP-(...), czym naraził Skarb Państwa na uszczuplenie należności

publicznoprawnych w postaci podatku VAT w kwocie 14.389 zł, podatku celnego w kwocie 1.217 zł i podatku akcyzowego w kwocie 59.229 zł na łączną kwotę nie mniejszą niż 74.835 zł; tj. o czyn art. 65 § 3 k.k.s. w zw. z art. 65 § 1 k.k.s. w zb. z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt. 2 k.k.s.;

6. w nieustalonym bliżej okresie, nie później jednak niż 15 kwietnia 2015 r. w W. przy ul. P. posiadał bez zezwolenia amunicję w postaci dwóch naboju pistoletowych kal. 6,35x15,5 mm SR produkcji czeskiej, dwóch naboju pistoletowych kal. 9x18 mm produkcji polskiej, naboju pistoletowego kal. 9x 19 mm produkcji polskiej, tj. o czyn z art. 263 § 2 k.k.;
7. w nieustalonym bliżej okresie, nie później jednak niż 15 kwietnia 2015 r. w W. przy ul. P. oraz w J. w powiecie s. posiadał bez wymaganego zezwolenia substancję wybuchową w postaci 100 uniwersalnych granatów łzawiących (...), tj. o czyn z art. 171 § 1 k.k.;
8. w nieustalonym okresie nie wcześniej jednak niż w styczniu 2010 r. i nie później niż 15 kwietnia 2015 r. w W. przy ul. P. ukrywał dokument, którym nie miał prawa wyłącznie rozporządzać w postaci dowodu osobistego nr (...) wydanego przez Wójta Gminy B. na nazwisko M. G. oraz karty bankomatowej VISA wydanej przez (...) Bank S.A. o nr (...) na nazwisko M. G., tj. o czyn z art. 276 k.k.

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w P.:

1. oskarżonego D. W. uznał winnym pierwszego z zarzucanych mu czynów i za to skazał go i na podstawie art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 2 k.k.s. w zw. z art. 65 § 3 k.k.s. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 200 (dwustu) stawek dziennych po 70 (siedemdziesiąt) złotych każda;
2. oskarżonego D. W. uznał winnym drugiego z zarzucanych mu czynów i za to skazał go i na podstawie art. 263 § 2 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
3. oskarżonego D. W. uznał winnym trzeciego z zarzucanych mu czynów i za to skazał go i na podstawie art. 171 § 1 k.k. wymierzył mu karę jednego roku pozbawienia wolności;

4. oskarżonego D. W. uznał za winnego czwartego z zarzucanych mu czynów i za to skazał go i na podstawie art. 276 k.k. wymierzył mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;
5. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone w pkt. I - IV wyroku i wymierzył oskarżonemu D. W. karę łączną 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;
6. na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek korzyści majątkowej osiągniętej przez oskarżonego D. W. z popełnionego przestępstwa w kwocie 29.500 (dwadzieścia dziewięć tysięcy pięćset) złotych.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł oskarżony, który zaskarżył wyrok w całości zarzucając mu:

1. „obrazę prawa materialnego w postaci art. 263 § 2 w zw. z art. 1 § 2 k.k., 271 § 1 i 276 k.k. w zw. z art. 115 § 14 k.k. i art. 10 ust. 2 ustawy o podatku akcyzowym wobec ich zastosowania lub niezastosowania, jak w przypadku art. 1 § 2 k.k. i art. 202 ust. 1 i 3 oraz 214 Wspólnotowego kodeksu celnego w zw. z art. 10 ust. 2 ustawy o podatku akcyzowym - w ustalonym stanie faktycznym;
2. obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie: art. 2 § 2, 4, 5 § 1 i 2, 7, 8 § 1, 9 § 1, 410 i 424 § 1 i 2 k.p.k. - poprzez bezkrytyczne i bezpodstawne uznanie w stosunku do mnie w zakresie zarzutu I aktu oskarżenia też prokuratury, iż czyn popełniłem w sposób i w terminach tam wskazanych, mimo braków dowodów materialnych lub wręcz wbrew własnym ustaleniom faktycznym - bez jakiegokolwiek uzasadnienia takiego stanowiska.”

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o „uniewinnienie z czynów opisanych w pkt II, III i IV zaskarżonego wyroku i uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie pkt I, V, VI oraz VII i przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi I instancji.

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2018 r., sygn. akt X Ka (...), Sąd Okręgowy w W.:

I. zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, że:

1. uchylił orzeczenie zawarte w punkcie I wyroku i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w P.;
2. uchylił orzeczenie zawarte w punkcie V zaskarżonego wyroku;
- II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;
- III. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone w pkt II, III i IV wyroku kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu D. W. karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;
- IV. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. orzeczoną karę łączną pozbawienia wolności warunkowo zawiesił ustalając okres próby na okres 2 lat;
- V. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. nałożył na oskarżonego obowiązek informowania sądu o przebiegu okresu próby.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku kasację, na korzyść oskarżonego, wywiódł prokurator, który zaskarżył orzeczenie w całości zarzucając mu sprzeczność w treści orzeczenia uniemożliwiającą jego wykonanie, a polegającą na tym, że w pkt I.1 zaskarżonego orzeczenia uchylono wyrok skazujący za czyn nr 1 z aktu oskarżenia i skierowano sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania, a jednocześnie w punkcie II utrzymano w mocy w pozostałym zakresie wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 27 kwietnia 2018 r., sygn. akt II K (...), przez co utrzymano w mocy orzeczony wobec D. W. przez Sąd Rejonowy w P. przepadek korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa w kwocie 29 500 zł, gdzie korzyść ta była osiągnięta właśnie za czyn, co do którego sprawę przekazano do ponownego rozpoznania.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w W. i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie kasacyjnej prokurator doprecyzował zakres zaskarżenia i wskazał, że odnosi się on do części wyroku sądu odwoławczego utrzymującej w mocy punkt VI wyroku sądu pierwszej instancji. W następstwie tej modyfikacji wniósł o uchylenie wyroku obu sądów w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna.

Uchylając punkt 1 wyroku sądu pierwszej instancji i przekazując sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy jednocześnie utrzymał w mocy rozstrzygnięcie zawarte w punkcie VI tego wyroku, w którym to punkcie organ *a quo* orzekł wobec D. W. przepadek korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa przypisanego właśnie w uchylonym punkcie 1 (zob. wywód zawarty na s. 10 pisemnych motywów wyroku sądu pierwszej instancji).

Wobec powyższego jest zatem oczywiste, że pomiędzy treścią punktu I.1 zaskarżonego wyroku, a punktem II. tego orzeczenia - w zakresie w jakim odnosi się on do punktu VI wyroku sądu pierwszej instancji - zachodzi sprzeczność i to mająca charakter sprzeczności uniemożliwiającej wykonanie wyroku, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. Wydany przez siebie orzeczeniem sąd odwoławczy wykreował bowiem stan rzeczy, w którym w obrocie prawnym funkcjonuje prawomocne rozstrzygnięcie co do przypadku korzyści majątkowej niepowiązane z orzeczeniem przesądzającym fakt popełnienia przestępstwa, z którego owa korzyść miała wynikać. Wobec D. W. prawomocnie orzeczono bowiem ten przepadek, mimo tego, że kwestia jego odpowiedzialności karnej za występki, w związku z którym został on orzeczony, nie została jeszcze prawomocnie rozstrzygnięta, a to z uwagi na fakt, że postępowanie w tym przedmiocie nadal się toczy. Powyższe prowadzi do wniosku, że wykonanie - utrzymanego przez sąd odwoławczy w mocy - rozstrzygnięcia w przedmiocie przypadku, zawartego w punkcie VI. wyroku sądu *meriti* - nie jest możliwe bez zignorowania rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I.1 wyroku Sądu Okręgowego w W.. W powyższym kontekście przypomnieć należy, że zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem, bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. występuje właśnie wtedy, gdy w samej treści części dyspozytywnej orzeczenia występuje wewnętrzne "pęknięcie" powodujące, iż spełnienie jednego z zawartych w niej rozstrzygnięć musiałoby prowadzić do zignorowania drugiego z nich (zob. postanowienie z dnia 30 grudnia 2011 r., sygn. akt IV KK 403/11, OSNwSK 2011/1/2426).

Kierując się przedstawioną wyżej argumentacją Sąd Najwyższy uznał kasację za zasadną i w konsekwencji uchylił zaskarżony wyrok w części

utrzymującej w mocy rozstrzygnięcie zawarte w punkcie VI części dyspozytywnej wyroku sądu pierwszej instancji oraz punkt VI wyroku sądu pierwszej instancji i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania. Takie rozstrzygnięcie umożliwi zbadanie zasadności orzeczenia wobec D. W. przepadku korzyści majątkowej za przestępstwo zarzucone mu w punkcie 1 aktu oskarżenia, w prowadzonym postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności karnej za ten występki, które aktualnie toczy się przed Sądem Rejonowym w P.

Konkludując dodać jeszcze trzeba, że w zaistniałej sytuacji procesowej wydanie orzeczenia następczego było konieczne. Ograniczenie się jedynie do uchylenia wskazanych wyżej rozstrzygnięć oznaczałoby bowiem, że Sąd Najwyższy uznał orzeczenie w przedmiocie przepadku za nieuzasadnione i stwierdził konieczność jego wyeliminowania, a to zamknęłoby sądom powszechnym drogę do dalszego badania tej kwestii. Takie orzeczenie Sądu Najwyższego musiałoby bowiem zostać uznane za kończące postępowanie w sprawie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2012 r., V KK 165/12, OSNKW 2012/11/120).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.